

Kubai Köztársaság

– Üzletkötés és vállalat alapítás – tudnivalók magyar vállalkozók számára –

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
1. Történelmi áttekintés.....	4
2. További hasznos információk angol nyelven	5
Gazdasági helyzet	6
1. Legfontosabb indikátorok	6
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	7
3. Gazdasági helyzet.....	7
4. További hasznos gazdasági információk angol nyelven.....	8
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	9
1. Politikai, államközi kapcsolatok.....	9
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	9
3. Idegenforgalmi kapcsolatok.....	13
Jogi, szabályozási környezet.....	13
1. Termékvásárlás (Kubából Magyarországra irányuló import)	13
2. Termékeladás (Magyarországról a Kubai Köztársaságba irányuló export).....	14
3. Vállalat alapítás.....	14
4. Ingatlanvásárlás.....	16
5. Egyéb	16
6. További hasznos jogi információk angol nyelven.....	16
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés	17
1. EXIM országkockázati besorolás.....	17
2. Helyi fejlesztési bank	17
3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek	17
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat	18
5. Tenderlehetőségek	18
Praktikus információk	19
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	19

2. Beutazási feltételek.....	19
3. Egészségügyi helyzet.....	19
4. Közbiztonság.....	20
5. Infrastruktúra, közlekedés.....	20
6. Repülőterek.....	20
7. Banki szolgáltatások elérhetősége.....	21
8. Egyéb.....	21
Kultúra.....	22
1. Vallás, vallási szokások.....	22
2. Fontosabb ünnepek.....	22
3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások.....	22
4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven.....	23
5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven.....	23
További információk, linkgyűjtemény.....	23
1. Általános információk.....	23
2. Havanna.....	24
3. Santiago de Cuba.....	24
4. Zapata-félsziget.....	24
5. Angol nyelvű napilapok.....	24
6. Repterek, légitársaságok.....	24

Alapadatok

Hivatalos név: Kubai Köztársaság

Főváros	Havanna
Tartományok	Camagüey, Ciego de Ávila, Cienfuegos, Ciudad de la Habana, Granma, Guantánamo, Holguín, Isla de la Juventud (különleges körzet), La Habana, Las Tunas, Matanzas, Pinar del Río, Sancti Spíritus, Santiago de Cuba, Villa Clara
Államforma	szocialista köztársaság
Kormányzat	prezidenciális rendszer
Pénznem	kubai peso (CUP), kubai konvertibilis peso (CUC), 1 CUC =24 CUP
Hivatalos nyelv	spanyol
Területe	109 884 km ²
Lakossága	11 239 004 (2015)
Éves népességszaporulat	-2,46% (2015)
Időeltolódás	GMT - 5 óra
Etnikai megoszlás	fehér (64,1%), fekete (9,3%) mulatt és mesztic (26,6%) (2015)
Vallások	római katolikus (59,2%), szanteria (törzsi vallás, 17,4%), egyéb (0,4%), felekezeten kívüli (23%)
Nemzeti ünnep	felszabadulás napja (január 1.), a fegyveres erők győzelmének napja (január 2.), a munka ünnepe (május 1.), függetlenség napja (május 20), nemzeti felkelés napja (július 25-27.), az 1868-as függetlenségi háború ünnepe (október 10.), Karácsony (december 25.)*

Megjegyzés: Fenti népességi adatok forrása az *Oficina Nacional de Estadística e Información: Panorama Económico y social, Cuba 2015*, <http://www.onei.cu/panorama2015.htm>

Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Cuba>, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

* <http://www.worldtravelguide.net/cuba/public-holidays>

A Kubai Köztársaság egy karibi szigetország, területéhez Kuba szigetén túl hozzátartozik még 1600 kisebb szárazulat is, amelyek közül méretével kiemelkedik a Pinos-sziget. Az egykori spanyol gyarmat ma a legnépesebb karibi ország.

1. Történelmi áttekintés

Kuba szigetét 1492-ben fedezte fel Kolumbusz Kristóf, aki a területet kolonizálta és a spanyol korona uralma alá hajtotta. Ezt követően a gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően a sziget gyors fejlődésnek indult, habár a bennszülött lakosság sorait az európaiak által behozott járványok megtizedelték.

A járványokban elpusztult őslakosok pótlására a spanyolok afrikai rabszolgákat hozattak Kubába, hogy az itt létesített kávé- és cukornádültetvényeken dolgozzanak. A spanyol gyarmati időszakban Kuba szigete stratégiai jelentéssel bírt, mivel a spanyol flotta itt gyűlt össze, mielőtt az éves nemesfémszállítmányt az anyaországba szállították volna. A spanyolok gyarmati uralma kifejezetten elnyomó volt, a lakosság teljes kizsákmányolására alapult, éppen ezért a kubai lakosság többször felkeléseket robbantott ki a megszálló erőkkel szemben, amiket kivétel nélkül véres megtorlások követtek a spanyolok részéről.

1898-ban a spanyol-amerikai háború során az Egyesült Államok intervenciót hajtott végre Kuba szigetén és elűzte a spanyol katonaságot, így a sziget függetlenné vált. Ugyanakkor fontos kihangsúlyozni, hogy ez a függetlenség csak névleges volt, mivel egy 1901-es kubai alkotmánymódosításnak (Platt-kiegészítés) köszönhetően az Egyesült Államok hadserege bármikor újabb beavatkozást hajthatott végre Kuba területén, amennyiben a belpolitikai helyzetet instabillnak ítélte, valamint Guantánamo területének bérlésével katonai bázis kialakítása is lehetségessé vált. Ez pedig egyértelműen azt jelentette, hogy Kubában csak olyan kormányzat lehet életképes, mely elnyeri az Egyesült Államok támogatását is.

A következő évtizedek során egymást követték a kormányváltások, melyekben az Egyesült Államoknak is tevékeny szerepe volt. 1933-ban az „örmesterek lázadását” követően egy ötfős informális politikai vezető testület jött létre Fulgencio Batista vezetésével, aki hatalmát különböző formákban egészen 1959-ig gyakorolta. Habár a Batista-rezsimhez új alkotmány (1940), valamint több szociális és jóléti intézkedés köthető, a rendszert mégsem sikerült konszolidálni, ezért Batista 1952-ben államcsínyt hajtott végre és betiltotta a kommunista párt működését.

A belső feszültségek, melyek a növekvő munkanélküliség és a csökkenő életszínvonal miatt alakultak ki, végül szétfeszítették a rendszer kereteit és 1958-ban Fidel Castro vezetésével nyílt lázadásokhoz vezettek. Batista 1959. január 1-jén Portugáliába menekült. Ezt követően Castro 1977-ig miniszterelnökként, majd 2008-ig elnökként irányította a kubai politikai életet. Ez alapjaiban keresztezte az Egyesült Államok érdekeit, ezért Kennedy elnök jóváhagyásával 1961-ben a Disznó-öböl partjainál 1400 kubai diverzánst tettek partra, akik küldetésükben – Castro megdöntésében – rövidesen kudarcot vallottak.

A szocialista Kuba a hidegháborús nemzetközi rendszerben egyedül a Szovjetunió segítségére számíthatott, ezért Castro igyekezett Hruscsovval szorosabbra fogni a két ország kapcsolatait. 1962-ben légi felvételekről kiderült, hogy a Szovjetunió nukleáris rakétabázist telepített Kubába, hogy ezzel növelje zsarolási potenciálját az Egyesült Államokkal szemben. A rakétaválságot 13 nap alatt diplomáciai úton megoldották és a rakétákat kivonták Kuba területéről. Kubát azonban a hatvanas évek elejétől az Egyesült Államok, valamint később az Európai Unió gazdasági szankcióknak és blokádnak vetette alá, melyek hatása az 1990-es években vált kritikussá, amikor a Szovjetunió felbomlása miatt kb. évi 4-6 milliárd dollár segélytől esett el a karibi ország. Az Európai Unió 2008-ban feloldotta Kuba-ellenes

kereskedelmi korlátozásait, így az európai országok újra meg tudták kezdeni kereskedelmi kapcsolataik fejlesztését a karibi szigetországgal.

Az USA 2015 májusában törölte Kubát a terrorizmust támogató országok listájáról. 2015. július 1-jén Obama elnök bejelentette, hogy megállapodás született a két ország között a nagykövetségek újra megnyitásáról, és ezt követően a két ország helyreállította a diplomáciai kapcsolataikat. 2015. augusztus 14-én John Kerry amerikai külügyminiszter jelenlétében ünnepélyesen újranyitották az 54 éve bezárt amerikai nagykövetséget Havannában. 2016 márciusában Barack Obama, az Egyesült Államok elnöke hivatalos látogatást tett Kubában. Az enyhülési folyamat azonban lassú, így a Kuba ellen bevezetett gazdasági embargó eltörlésére eddig még nem került sor.

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>,
http://hvg.hu/vilag/20141217_Itt_van_Obama_nagy_bejelentese_kibekul_Ku,
<http://www.cbsnews.com/news/obama-to-start-normalizing-u-s-relations-with-cuba/>,
<http://www.bbc.com/news/world-us-canada-30516740>)

2. További hasznos információk angol nyelven

Az ország politikájáról:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Cuba

Freedom House: http://www.freedomhouse.org/country/cuba#.VCmNEfl_ttw

A BBC Kubáról: http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/country_profiles/1203299.stm

GlobalSecurity.org – Kuba kormányzatáról:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/cuba/government.htm>

Az ország földrajzáról:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Cuba

Worldatlas.com: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/namerica/caribb/cu.htm>

Geography.about.com: <http://geography.about.com/library/cia/blccuba.htm>

Az ország történelméről:

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Cuba

nationsonline.org: <http://www.nationsonline.org/oneworld/History/Cuba-history.htm>

cubahistory.org: <http://www.cubahistory.org/>

historyofcuba.com: <http://www.historyofcuba.com/cuba.htm>

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP (milliárd USD)*	42,644	52,742	58,603	60,806	62,078	64,328	68,233	73,139	77,149	80,657*****	83,514*****
Egy főre jutó GDP (USD)*	3776,5	4228,8	4535,6	4727,6	4796,2	4913,8	5049,6	6448,2	6789,8	4649*****	4845*****
Egy főre jutó GNI (USD)*	3720,4	4178,8	4460,8	4657,8	4728,1	4841,4	4978,8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
GDP növekedési üteme (% év/év)*	11,2	12,1	7,3	4,1	1,4	2,4	2,7	3,0	2,7	1,3*****	4,3*****
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	2,7	15,2	3,7	5,4	0,1	2,9	2,8	2,8	2,8	4,6.	9,6
Infláció (fogyasztói árak, %)**	n.a.	3,7	5,7	2,8	0,8	3,1	3,4	3,5	5,5	5,3	4,4
Exportvolumen 2000=100 (milliárd USD)*	90,9	96,4	102,0	101,7	82,6	107,2	107,2	129,4	141,1.	144,1	132,2
HDI (Emberi Fejlettségi Index)***	0,786	n.a.	n.a.	0,830	n.a.	0,824	0,819	0,813	0,814 44. hely	0,356 67. hely	n.a.
GCI (Globális Versenyképességi Index)****	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: * <http://data.worldbank.org/country/cuba>

** <http://www.tradingeconomics.com/cuba/inflation-cpi>

*** <http://hdr.undp.org/en/content/table-2-human-development-index-trends-1980-2013>, kategória: „nagyon magas”

**** A World Economic Forum nem készít a Kubai Köztársaságról GCI felméréseket

***** Oficina Nacional de Estadística e Información: Panorama Económico y social, Cuba 2015,

<http://www.onei.cu/panorama2015.htm>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	Venezuela (33,5%), Kanada (15,9%), Kína (9,5%), Hollandia (4,5%), (2014)
Legfontosabb exporttermékek	petróleum, nikkel, orvosi eszközök, cukor, dohány, hal, citrusfélék, kávé
Importvolumen	15,24 milliárd USD (2015)
Legfontosabb importpartnerek	Venezuela (38,7%) , Kína (9,8%) , Spanyolország (8,4%), Brazília (4,7%), Algéria (4,4%) (2014)
Legfontosabb importtermékek	petróleum, élelmiszerek, gépipari cikkek és felszerelések, vegyszerek

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

2013-ban Kuba külkereskedelme a következőképpen oszlott meg a kontinensek között: Amerika 60,5%, Európa 23,3%, Ázsia 13,8%, Afrika 2,2%, Óceánia 0,2%. A legfontosabb kereskedelmi partnerei fontossági sorrendben a következők voltak: Venezuela, Kína, Spanyolország, Kanada, Hollandia, Brazília, Mexikó, Olaszország, Franciaország, Németország, Algéria, Oroszország, Vietnám.

Forrás: Cuba Investor Guide, 2014

http://www.granma.cu/file/sp/cartera-de-oportunidades-de-inversion-extranjera-23/datos/documentos/Cuba_guia-del-inversionista_ENG.pdf

3. Gazdasági helyzet

A 2008-2009-es válság és a 2008-ban pusztító három hurrikán (amelyek mintegy 10 milliárd dollár kárt okoztak) negatív hatásai igen erősen érintették Kuba gazdaságát. A gazdaság megújításának igényét felismerve, a kubai vezetés 2010 harmadik negyedévében társadalmi vitára bocsátotta és elindította a gazdaság folyamatos átszervezésének programját „Gazdasági és Társadalmi Irányváltóztatás” címen. Ennek főbb elemei a következők: gazdasági decentralizáció; a magánszektor ösztönzése; a vállalatok korlátozott önállósága; a segélyrendszer átalakítása; az élelmiszerjegy-rendszer megszüntetése; az építőipar liberalizációja; az oktatás hangsúlyának áthelyezése a humán tudományoktól a természettudományos és műszaki szakok irányába; a két hivatalos valuta egyesítése.

A párt 2011. áprilisi kongresszusán elfogadott határozata értelmében –az állami szektorban dolgozók folyamatos leépítése mellett– Kuba teret engedett a magántulajdonnak és a magánvállalkozásoknak. A lassú, de folyamatos gazdasági reformoknak köszönhetően a kubai állampolgárok számára lehetővé vált, hogy elektronikai eszközöket, mobiltelefont és használt autót vásárolhassanak. A kormányzat egyes kiskereskedelmi szolgáltatások számára vállalkozási szabadságot engedélyezett, ami számos új kisvállalkozás megalapítását eredményezte.

A reformok ellenére a kubai életszínvonal egyelőre nem emelkedett jelentős mértékben. A szigetállam megsegítésére 2000 óta Venezuela kedvezményes kereskedelmi feltételeket,

valamint kóolajszállítmányokat biztosít, továbbá napi 100 ezer hordó petróleumot szállít a szigetország igényeinek fedezésére. Kuba ezért cserében 30 ezer fős egészségügyi személyzetet bocsátott Venezuela rendelkezésére az ottani egészségügyi problémák rendezésére.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

Rodrigo Malmierca, a kubai külkereskedelmi és külföldi befektetési ügyekért felelős miniszter 2014. november 3-án, a Havannai Nemzetközi Vásár keretében, a kubai üzleti lehetőségekről tájékoztatta a kubai és külföldi vállalatok képviselőit, valamint a Havannába akkreditált Diplomáciai Testület tagjait. A miniszter a 32. Havanna Nemzetközi Vásáron tartott előadásában kiemelte, hogy Kuba kedvező földrajzi adottságokkal, megbízható jogi kerettel, speciális adókedvezményekkel, szakképzett munkaerővel és megfelelő infrastruktúrával várja a külföldi befektetőket. A befektetések szempontjából prioritást élveznek az olyan gazdasági ágazatok, mint az ipar, az energetika, az idegenforgalom, a közlekedés, az építőipar, a cukoripar, az élelmiszeripar, a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, valamint a biotechnológia és a gyógyszeripar.

Az új külföldi befektetési, valamint a Mariel Különleges Fejlesztési Övezet létesítésére vonatkozó törvény elfogadását követően, a külföldi vállalatok számára összesen 246 beruházási projektet állítottak össze, amelyek megvalósításával 8,7 milliárd USD összértékű beruházásokat kívánnak Kubába vonzani. 2015-ben ezt a projektlistát aktualizálták, és mára már 320 befektetési lehetőséget hirdettek meg. A 465 km²-es Mariel Különleges Fejlesztési Övezetben a konténer terminál elkészült, az ipari terület még rendezés alatt áll, de 2016 júniusáig már 13 külföldi beruházási projektet jóváhagytak, melyek megépítésére és üzembe helyezésére a 2016-2017 években kerül sor.

A jelenleginél nagyobb arányú külföldi tőkebefektetésre (évi mintegy 2,-2,5 milliárd USD) lenne szükség a kubai gazdaság évi 4-5%-os növekedésének biztosítása érdekében (jelenleg 1,4%). A nagyobb arányú tőkeimport rövid-, közép- és hosszútávon elősegítheti az ország gazdaságának növekedését, új technológiák alkalmazását (és a hozzájuk kapcsolódó know-how-k elsajátítását), az export növekedését, az import csökkenését, valamint új piacok megszerzését.

(Forrás: Magyar Nagykövetség, Havanna)

4. További hasznos gazdasági információk angol nyelven

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

A Világbank adatbázisa: <http://www.weforum.org/issues/>

A Kubai Köztársaság központi statisztikai hivatala angol nyelven: <http://www.one.cu/>

Gazdaságtörténet (Princeton):

https://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Economy_of_Cuba.html

ENSZ-adatok: <https://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=CUBA>

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

A diplomáciai kapcsolatok felvételét követő években a magyar-kubai gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok intenzívek voltak és számos megállapodás került aláírásra (pl. hitelnyújtásról, kubai tudományos szakemberek és szakmunkások továbbképzéséről, Ikarus autóbuszok összeszereléséről, az árucserre-forgalomról, és atomenergia-ipari együttműködésről), amelyek nagy része mára hatályát veszítette.

A rendszerváltást követően több új egyezményt kötöttünk. Legfontosabb gazdasági vonatkozású kétoldalú egyezményeink a következők: a beruházások ösztönzéséről és védelméről szóló megállapodás (1999), a kulturális, oktatási és tudományos cserekapcsolatokról szóló egyezmény (2006) és a gazdasági együttműködési megállapodás (2006).

Részletesen lásd:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/CU/hu/Bilateralis/kuba/pol_kapcs.htm

Kétoldalú kapcsolatainkban jelenleg irányadónak tekintjük az Európai Unió kubai politikáját, az EU 1996-ban megfogalmazott, és ma is érvényben levő Közös Álláspontját. Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/CU/hu/Bilateralis/kuba/pol_kapcs.htm

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- A magyar termékek változatlanul jó hírnévnek örvendenek Kubában.
- 2010. március 4-5. között került megrendezésre Havannában a Kubai-Magyar Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság első ülése. A magyar delegációt dr. Oláh Lajos akkori magyar társelnök vezette, kíséretében 18 üzletember érkezett a kubai fővárosba.
- Rodrigo Malmierca Díaz kubai külkereskedelmi és külföldi befektetési ügyekért felelős miniszter meghívására, a XXIX. Havannai Nemzetközi Vásárhoz kapcsolódóan, 2011. október 29. - november 1. között hivatalos látogatást tett Kubában dr. Nagy Róza, a Nemzetgazdasági Minisztérium közigazgatási államtitkára, aki kétoldalú megbeszéléseket folytatott kubai partnereivel. A találkozókat azt a célt szolgálták, hogy a felek a gazdasági együttműködés új, perspektivikus irányait kijelöljék, illetve meghatározzák az ezzel kapcsolatos feladatokat. A kereskedelmi vásáron Antonio Carricarte, a Külkereskedelmi és Külföldi Befektetésügyi Minisztérium első miniszterhelyettese és dr. Nagy Róza államtitkár jegyzőkönyvet írtak alá. A látogatás során vállalatok közötti szándéknyilatkozatok, illetve szerződések is aláírásra kerültek.

Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/CU/hu/Bilateralis/kuba/gazd_kapcs.htm

- A Kubával folytatott kereskedelmi forgalmunk 2008-tól 2012-ig folyamatosan csökkent, alacsony szintre süllyedt. Mindezt jelentősen befolyásolták a szigetország gazdasági helyzete, az országaink közötti nagy földrajzi távolság, valamint a korábbi időszakból örökölt 291 millió transzferábilis rubel értékű adósság (a magyar állam felé a tartozás mértéke 154 millió, az Ikarus autóbuszok vonatkozásában 137 millió transzferábilis rubel).

2015-ben a Kubából Magyarországra irányuló import drasztikusan visszaesett 0,136 millió EUR-re. A Kubába irányuló export minimálisan növekedett, de így is alig haladta meg az 1,087 millió EUR forgalmat. Forrás: KSH

http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qkt009b.html

- 2013-ban a miniszterelnök 31/2013. (II. 28.) ME határozatában Magyarország és a Kubai Köztársaság között a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelem- és a vagyonszerzés területén tárgyú egyezmény létrehozására adott felhatalmazást. A határozat elérhető az alábbi linken:

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13034.pdf>

- A Magyar-Kubai Üzleti Tanács (MKÜT) magyar szekciója 2011. október 21-én alakult meg Budapesten 14 alapító taggal. Célja a kétoldalú gazdasági, elsősorban kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése. Az ezt követő időszakban a tanácshoz további tagok csatlakoztak, az ÜT 2016. március 31-i közgyűlésén a nagy érdeklődésnek köszönhetően 9 céggel bővült a taglétszám, így az Üzleti Tanács 2016-ban 33 taggal rendelkezik. A Magyar-Kubai Üzleti Tanács működésének az alapját az MKIK és a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája között 2001-ben Budapesten aláírt együttműködési megállapodás teremti meg. A konkrét feladatokat és tevékenységeket az évente Havannában megrendezésre kerülő együttes ÜT üléseken aláírt akciótervek határozzák meg. A Tanács 2013. február 26-i ülésén Gyenese Tamást, a Denv-Air Kft. ügyvezetőjét választotta meg magyar társelnöknek, mely pozíciójában a tagok a társelnököt a 2015. március 11-i ülésen további két évre egyhangúlag megerősítették. A kubai szekció 2013. április 24-én alakult meg Havannában. Társelnöke Tamara Taylor Delgado, a Centro de Isótopos kereskedelmi igazgatója. Az ÜT titkárságának feladatait a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának Nemzetközi igazgatósága látja el.
- Az ÜT titkárságának feladatait a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) Nemzetközi igazgatósága látja el.

A titkárság elérhetősége: MKIK Nemzetközi Igazgatóság,

Telefon: (1) 474 5143, e-mail: palmay@mkik.hu.

- A Kubai Kereskedelmi Kamara meghívására Mosonyi György, az MKIK nemzetközi ügyekért felelős alelnöke vezetésével 2013. június 8-12. között 20 fős üzletember-delegáció tett hivatalos látogatást Kubában. E látogatás folyamán, 2013. június 10-én tartotta az Üzleti Tanács Havannában első együttes ülését. Az ülés keretében kétoldalú üzleti fórumra, majd ezt követően üzletember-találkozóra került sor a két Kamara szervezésében.
- Az Üzleti Tanács második együttes ülésére 2014. november 4-én a FIHAV nemzetközi vásár keretében került sor a Kubai Kereskedelmi Kamara és az MKIK szervezésében. Az ülésen a két ország Üzleti Tanácsának társelnökei, Gyenese Tamás és Tamara Taylor aláírták az Üzleti Tanács 2014-2015. évre szóló együttműködési munkatervét. Gaál József, az MKIK alelnöke megbeszéléseket folytatott Orlando Hernández Guillénnel, a Kubai Kereskedelmi Kamara elnökével, valamint Antonio Carricartéval, a kubai Külkereskedelmi és Külföldi Befektetési Ügyekért Felelős Minisztérium (MINCEX) első miniszterhelyettesével. Magyar és kubai részről rendkívül pozitívan értékelték a találkozót, a tárgyalások eredményeit, amelyek hozzájárulhatnak a két ország közötti gazdasági kapcsolatok növekedéséhez.

(Forrás: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara)

- Altusz Kristóf helyettes államtitkár latin-amerikai körútja keretében, 2014. november 11. és 13. között hivatalos látogatást tett Kubában. Megbeszéléseket folytatott a kubai

külgügyminiszter-helyetttessel, a külkereskedelmi és külföldi befektetési ügyekért felelős miniszterhelyetttessel, a Kubai Kereskedelmi Kamara elnökével, találkozott Havanna érsekével. A találkozók során a kétoldalú témák mellett a fontosabb multilaterális, regionális és globális témakörök kerültek áttekintésre.

(Forrás: Magyarország nagykövetsége, Havanna)

- A Magyar-Kubai Üzleti Tanács 2015. április 14-én tartotta III. együttes ülését Havannában, melyre a Dr. Szabó László külgazdasági és külgügyminiszter-helyettes hivatalos kubai látogatása alkalmából került sor. A miniszterhelyetttet egy üzletember-delegáció kísértte el Havannába az MKIK és a Magyar-Kubai ÜT szervezésében. Az ülést követően az ÜT tagvállalatai több magyar-kubai kétoldalú vállalati együttműködést írtak alá, majd üzletember-találkozón vettek részt.
- Az ÜT tagjai rendszeresen, minden évben részt vesznek a novemberben megrendezésre kerülő FIHAV Havannai Nemzetközi Vásáron. 2013-ban nyolc, 2014-ben tíz, 2015-ben 8 magyar cég vett részt kiállítóként a vásáron Gyenese Tamás, az ÜT magyar társelnökének szervezésében. A kiállítási részvételek alkalmával számos üzleti tárgyalásra került sor, a magyar üzletemberek sikeresen zárták a részvételeket.
- A Magyar-Kubai Üzleti Tanács 2016. május 13-án tartotta IV. együttes ülését Havannában. A magyar delegáció vezetője Bus Szilveszter, déli nyitáért felelős helyettes államtitkár volt. Az ülésen, melyet az MKIK és a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája közösen szervezett meg, tíz magyar vállalat képviselői vettek részt. Az üzleti fórum a 2016-2017-es időszakra vonatkozó akcióterv aláírásával zárult, melyet az Üzleti Tanács két társelnöke írt alá, majd üzletember-találkozóra került sor.

A magyar-kubai külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Összesen	1,015	2,068	0,863	1,087	0,035	9,497	7,004	0,136	0,980	-7,429	-6,140	0,950
Élelmiszer, ital, dohány	0,003	0,002	0,002	0,002	0,035	9,454	6,984	0,113	-0,032	-9,451	-6,984	-0,111
Nyersanyagok	0,003	n.a.	0	0,009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,009
Energiahordozók	0,000	0,070	0,006	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0,006	0
Feldolgozott termékek	0,615	0,732	0,566	0,844	n.a.	0,043	0,019	0,023	n.a.	0,689	0,546	0,821
Gépek, gépi berendezések	0,393	1,264	0,291	0,232	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0,291	0,232
Forrás: KSH												

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

Kuba szigetén az idegenforgalom a 90-es években kezdett fellendülni, mára pedig az egyik fő bevételi forrássá nőtte ki magát. A turizmus infrastruktúrája még kialakulóban van, ezért időnként akadozhatnak a szolgáltatások.

Forrás:

http://www.siesta.hu/images/kepek/Orszaginformaciok/kuba_altalanos_tajekoztato.pdf

A Kubai Minisztertanács 2010. február 16-i döntése értelmében 2010. május elsejétől a Kubai Köztársaságba való belépéshez utas- és egészségügyi biztosítás megkötése szükséges. A rendelkezés vonatkozik minden külföldi beutazni kívánóra (akár vízummal, akár turistakártyával), a Kubában ideiglenes letelepedési engedéllyel élő külföldi állampolgárokra (pl. diákok), valamint a külföldön élő kubai állampolgárokra (végleges kiutazási engedéllyel rendelkezők, kivándorlók). A Kubában diplomáciai szolgálatot teljesítő diplomatáktól és diplomata útlevéllel beutazóktól, valamint a nemzetközi szervezetek által akkreditált személyektől nem követelik meg a biztosítási kötvény felmutatását, ők nem tartoznak a döntés hatálya alá.

Forrás, további hasznos információk:

2015-ben már több mint 3,5 millió külföldi turista látogatott Kubába, és számuk egyre nő. A magyar turisták száma éves szinten mintegy 3000 fő.

(Forrás: Magyarország nagykövetsége, Havanna)

Jogi, szabályozási környezet

A kubai társadalom belső viszonyait máig az 1958-ban Fidel Castro által lefektetett jogrend határozza meg. A magántulajdont és a magánszférát ért korlátozásokat 2011-ben kezdték el mérsékelni, hogy így helyezték fenntartható pályára a kubai gazdaságot.

1. Termékvásárlás (Kubából Magyarországra irányuló import)

- A Kubai Köztársaság adórendszerében jelenleg egy 35%-os társasági adó van hatályban. A munkáltatói adó –mely hozzáadódik a társasági adóhoz– 11%-ot, az egészségügyi hozzájárulás pedig 14%-ot tesz ki.
- A Magyarországra történő behozatal esetében a Kubai Köztársaságra az Európai Unió által megállapított vámok és korlátozások alkalmazandóak.
- Az adózásról bővebben az alábbi linkeken olvashat (angol nyelven):
ContractorTaxation: <http://contractortaxation.com/Cuba/Tax-Rate-In-Cuba>
Tradeingeconomics: <http://www.tradingeconomics.com/cuba/sales-tax-rate>
International Tax Review:
<http://www.internationaltaxreview.com/Cuba-Country-Briefing.html>
OECD: <http://www.oecd.org/countries/cuba/>
Alloexpat.com: http://www.cuba.alloexpat.com/cuba_information/taxation_in_cuba.php

2. Termékeladás (Magyarországról a Kubai Köztársaságba irányuló export)

- A jelenlegi kubai importszabályozás szerint kereskedelmi termékeket csak kormányzati szervezetek, vagy hozzájuk kapcsolódó vállalatok importálhatnak, ha megszerezték az ehhez szükséges engedélyeket és a központi banktól a szükséges deviza allokációt. Kereskedelmi közvetítők és ügynökök csak a kormányzati szervek kereskedelmi tevékenységében vehetnek részt külön engedéllyel, saját kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak.
- Az importvámot rendszerint a kubai kereskedelmi partnernek kell befizetni, ami a preferenciális kereskedelmi partnerségi kapcsolatokkal rendelkező országoknak (jelenleg 5400 kereskedelmi termék esetében) 10,4%. Az importvám értéke egyes termékek esetében a 30%-ot is elérheti. A normál kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkező országok – így Magyarország is – magasabb, 17,9%-os importvám megfizetésére kötelezettek.
- Természetes személyek nem kötelesek a külföldről utalt jövedelmek után adózni, azonban ha külföldi szerződéskötés által jutnak jövedelemhez, akkor 4%-os adó megfizetése kötelező számukra. A turizmuson kívül a családon belül történő külföldi valutautalások képezik az ország valutatartalékainak jelentős részét.

Forrás:

<http://www.tradecommissioner.gc.ca/eng/document.jsp?did=41224&cid=613&oid=121>,
http://en.wikipedia.org/wiki/Taxation_in_Cuba

3. Vállalatalapítás

- A Kubai Köztársaság igyekszik ösztönzően hatni a külföldi befektetőkre, hogy tőkéjükkel a szigetország bevételeit gyarapítsák. 1995-ben ezért alkottak új, a külföldi tőkebefektetést szabályzó törvényt, mely lehetővé teszi a vállalatok magántulajdoni formában történő működését és utat nyit a külföldi befektetések beáramlása előtt. A jelenlegi szabályozási kereteket a 2014. április 16-án elfogadott új külföldi befektetésekről szóló 118. sz. törvény szabályozza, mely igyekszik még inkább nyitottá tenni a kubai piacot az új technológiák és know-how ismeretek alkalmazása előtt.

További részletek a jelenlegi szabályozásról:

<http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=260038fa-ec3e-4232-a45a-4c5ad876b25c>

- A külföldi befektetéseket szabályozó 118. sz. törvényt spanyol nyelven a következő helyről töltheti le (angol fordítása az MKIK-nál elérhető): http://www.cubadebate.cu/wp-content/uploads/2014/04/GO_X_20_2014_gaceta-ley-de-inversion-extranjera.pdf
- Kuba főként az ország legnagyobb bevételeit biztosító turizmust, a mezőgazdaságot, valamint az egészségügyi és biotechnológiai szolgáltatásokat igyekszik népszerűsíteni a külföldi befektetők körében. A szélesebb mezőgazdasági befektetésekre 2011 után nyílt lehetőség, amikor a kormányzat engedélyezte a földbirtokok és ingatlanok magántulajdoni formában történő bejegyzését. A mezőgazdasági és élelmiszeripari beruházások és fejlesztések kiváltképpen fontosak lennének a karibi ország számára, mivel az élelmiszerkeresletének 80%-át még mindig importból fedezi.
- Azon külföldi vállalatoknak, amelyek tőkéjüket Kubában fektetnék be, rendelkezniük kell a saját kormányuk által rendelkezésükre bocsátott dokumentummal, amelyben engedélyezik a Kubában történő üzleti tevékenységek folytatását. Itt fontos megemlíteni,

hogy a jelenlegi szabályozás szerint külföldi vállalatok ugyanolyan feltételek mellett akár kubai partnerekkel közösen is kezdeményezhetnek üzleti befektetéseket. A kötelező dokumentumok átadását követően a központi adminisztráció határozatot hoz a vállalatalapítási engedélyek megadásáról. Sikeres engedélyeztetési folyamatot követően a befektető vállalatnak bele kell egyeznie abba, hogy a jelenlegi szabályok értelmében a kubai állam automatikusan 50%-os üzleti részesedést szerezzen, amellyel a szabályozás az állami tulajdon dominanciáját hivatott biztosítani. Ez nem vonatkozik a Mariel Különleges Fejlesztési Övezetben alapítandó befektetésekre, ahol megengedett a 100%-os külföldi tulajdonlás.

- A munkabérek szintje központilag rögzített, a munkaerőt az állam biztosítja állami munkaközvetítő ügynökségeken keresztül.
- A kubai szabályozás teljes garanciát nyújt a befektetett tőke biztosítására, az osztalék adómentes utalására, valamint a vállalaton belüli közvetlen import- és exportlehetőségek folytatására, mely máskülönben csak kormányzati szerveken keresztül lenne megvalósítható.
- A külföldiek vállalatalapításának ösztönzésére a kubai kormányzat szabad övezeteket és ipari parkokat hozott létre, melyekre külön jogszabály vonatkozik. Ezek olyan lehatárolt területek, ahol a külföldi befektetők kedvezményes körülmények között tudják folytatni üzleti tevékenységüket. A szabad zónákban történő letelepedés szintén állami engedélyhez kötött. Az engedélyt maximum 50 éves koncesszió formájában adhatják ki, melyet kérelemre meg lehet hosszabbítani.
- A kubai kormány komoly szerepet szán a jövőben kialakítandó gazdaságfejlesztési zónáknak, melyek reményei szerint hosszú távon hozzájárulnak a kubai gazdaság fejlődéséhez. Az első különleges gazdasági övezetet a fővárostól 45 km-re található Mariel kikötőjének 465,4 km²-es területén hozta létre, amely az elmúlt ötven év legnagyobb projektje Kubában. 2013. november 1-jén lépett hatályba a „Mariel Speciális Fejlesztési Övezet” jogi normáit tartalmazó 313-as számú törvényerejű rendeletet. Raúl Castro kubai és Dilma Youssef brazil államfő 2014 januárjában nyitotta meg a gazdasági övezeten belül elkészült első, 700 méter hosszú rakpartot. További információ:
http://www.zedmariel.com/pages/eng/Informacion_General.php
- A kubai állam a szabad befektetési zónákban és az ipari parkokban előre kiépített infrastrukturális szolgáltatásokat (energiaellátás, csatornázás, szemétygyűjtés, kommunikációs rendszer), technikai, egészségügyi és rekreációs segítséget, valamint egyéb kiegészítő szolgáltatásokat (zónán kívüli lakóhelyek építése, iskolák létesítése) biztosít a befektetők számára.
- A megszerzett előnyökért cserébe a betelepült vállalatoknak garantálniuk kell, hogy az ipari parkokban előállított termékek minimum 25%-át a kubai piacon értékesítik.
- A szabad zónák és ipari parkok szabályozásáról részletesebben itt tájékozódhat (angol nyelven): <http://ctp.iccas.miami.edu/LawDocs/ldl00136.pdf>
- A Kubába érkező befektetőknek azzal is tisztában kell lenniük, hogy az ország túlméretezett adminisztrációja, az államilag vezérelt munkaerőpiac hátráltathatja a külföldi befektetéseket és az üzleti tevékenységek megkezdését. Tekintettel arra, hogy az igazságszolgáltatás is az állam irányítása alatt áll, a külföldi befektetők többnyire a kubai állam érdekeinek megfelelő jogi döntésekre számíthatnak.

Forrás: <http://knowaboutcuba.com/2012/11/the-potential-of-doing-business-in-cuba/>

További hasznos információk a vállalat alapításról angol nyelven:

Kubai Kereskedelmi és Gazdasági Tanács (USA): <http://www.cubatrade.org/>

Québec-i Iparkamarák Szövetsége: <http://www.fccq.ca/cuba/General-Guidelines-to-Doing-Business-in-Cuba-December-2013.pdf>

4. Ingatlanvásárlás

- Kubában a magántulajdon szabályozása szűk keretet szab az ingatlanvásárlásnak. A 2011-es pártkongresszust megelőzően az ingatlanpiac központilag szabályozott volt és törvény tiltotta a magánszemélyek közötti ingatlan-adásvételt.
- A 2011-es új ingatlanpiaci szabályozás gyakorlatilag teljes mértékben lehetővé tette az ingatlanok magánszemélyek közötti, piaci árakon történő adásvételét. A kormányzat többek között ezzel az intézkedéssel kívánta fellendíteni a gazdaság teljesítményét, erősíteni a magánszektor, valamint fenntarthatóvá tenni a mezőgazdasági termelési szerkezetet.
- A szabályozás a külföldi állampolgárok előtt is megnyitotta az ingatlanvásárlás lehetőségét, akikre a kubai állampolgárokkal azonos feltételek vonatkoznak. Megjegyzendő azonban, hogy a külföldi állampolgár ingatlan adás-vételi szerződésében szerepelnie kell, hogy az állam mindenkor fenntartja az elővásárlási jogát.
- Ingatlan adásvétele esetén a jogszabály 4%-os ingatlanadó befizetését írja elő az ingatlan eladásával szerzett jövedelemből. Továbbá az átírási illeték vételkor 4% és minden évben a vételár 2%-a ingatlanadóként befizetendő.

Forrás, további ingatlanpiaci információk:

<http://www.brookings.edu/~media/research/files/reports/2014/02/21%20cuba%20real%20estate/phil%20peters%20cubas%20new%20real%20estate%20market.pdf>

5. Egyéb

- Kubában 1979 óta folyamatosan bővülő tárgykörrel és hatáskörrel lépésenként épült ki a szerzői jogok védelmének rendszere, melynek köszönhetően mára állami törvények védik a szabadalmakat, a védjegyeket és a szerzői és egyéb szellemi tulajdoni jogokat. A Kubai Köztársaság tagja a WTO-nak (Kereskedelmi Világszervezet, World Trade Organization) és aláírta a Párizsi Egyezményt (1883-ban Párizsban létrejött nemzetközi szerződés az iparjogvédelem területén, a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés alapdokumentuma).

Forrás: http://www.indexmundi.com/cuba/international_organization_participation.html
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Treaties_of_Cuba

6. További hasznos jogi információk angol nyelven

Trade Commissioner: <http://www.tradecommissioner.gc.ca/eng/document.jsp?did=13137>

Általában a jogról:

Bench & Bar: <http://mnbenchbar.com/2012/01/cubas-legal-composite/>

World Intellectual Property Organization (WIPO):

<http://www.wipo.int/wipolex/en/profile.jsp?code=CU>

University of Minnesota Human Rights Library:

<http://www1.umn.edu/humanrts/research/ratification-cuba.html>

Authentic Cuba Travel:

<http://www.authenticcubatours.com/cuba-travel-resources/legal-system-cuba.htm>

Ingtatlan-adásvétel:

Panoramas: <http://www.panoramas.pitt.edu/content/cubas-real-estate-market>

Lexology.com:

<http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=260038fa-ec3e-4232-a45a-4c5ad876b25c>

HavanaJournal: <http://havanajournal.com/business/entry/the-new-real-estate-market-in-cuba-how-to-buy-homes-and-apartments/>

The Globe and Mail: <http://www.theglobeandmail.com/report-on-business/international-business/latin-american-business/cubans-on-the-move-as-new-real-estate-market-grows/article9995150/>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országkockázati besorolás

Az EXIM Mehib Zrt. 2015. október 9-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint a Kubai Köztársaság 7-es országkockázati kategóriába esik, tehát nem biztosítható (két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában).

Forrás: <http://exim.hu/> (Az Eximbank negyedévente frissíti a besorolást.)

2. Helyi fejlesztési bank

Central Bank of Cuba

Cím: 402, Municipio Habana Vieja, La Habana, Ciudad de la Habana, Cuba

Tel: +537 860 4811

Fax: +537 863 4061

Web: <http://www.bc.gob.cu/English/home.asp>

3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek

- Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája (Cámara de Comercio de la República de Cuba): <http://www.camaracuba.cu/>
- Kubai Külkereskedelem-fejlesztési Befektetésösztönzési Központ (Centro para la Promoción del Comercio Exterior y la Inversión Extranjera de Cuba): <http://www.cepec.cu/>
- Oficina Cubana de la Propiedad Industrial (<http://www.ocpi.cu>)
- Bufete Internacional de la Habana (<http://www.bufeteinternacional.cu/>)

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Kubában az első kereskedelmi kamara 1887-ben alakult meg egy korábban kereskedők által létrehozott szervezet nyomdokain, jelenlegi formájában 1963 óta működik az 1091. számú törvény szerint. A Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának (Cámara de Comercio de la República de Cuba) székhelye Havannában található és négy regionális kirendeltséggel rendelkezik, ezek a következő városokban találhatóak: Camagüey, Holguín, Villa Clara és Santiago de Cuba. A 2011-es gazdasági fordulatnak, valamint több kereskedelmi korlátozás megszüntetésének köszönhetően a kamara munkája az utóbbi időszakban új lendületet vett, és a vezetése aktív szerepet vállal a szigetszország gazdasági folyamataiban.

A Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara együttműködési megállapodást írt alá 2001-ben. A két kamara között jó az együttműködés, közösen működtetik a Magyar-Kubai Üzleti Tanácsot.

A Kubával kereskedni kívánó magyar vállalkozások számára minden esetben javasolt a kiutazást megelőzően felvenni a kapcsolatot a kubai kamarával és a Magyar-Kubai Üzleti Tanács magyar szekciójával és tájékoztatásukat kérni a kubai piaci lehetőségekről. Az ÜT titkárságának feladatait az MKIK Nemzetközi igazgatósága látja el, telefon: (1) 474 5143, e-mail: palmay@mkik.hu.

A kubai kamara elérhetőségei:

Elnök: Orlando Hernández Guillén

Főtitkár: Omar de Jesús Fernández Jiménez

Cím: Calle 21 No. 701, Vedado, La Habana, Cuba

Nemzetközi igazgató: Celia Labora Rodríguez

Telefonszám (nemzetközi osztály): (+53-7) 831-2404 / 213-as mellék

Magyar üzleti ügyekkel foglalkozó munkatárs: Mirtha Rippes Aller

Telefonszám: (+53-7) 831-2404 / 253-as mellék

E-mail: relsecre@camara.com.cu, esteeuro@camara.com.cu

Web: <http://www.camaracuba.cu/>

5. Tenderlehetőségek

A tenderlehetőségeket tartalmazó weboldalak jellemzően fizetősek és regisztrációhoz kötöttek, pl.

<http://www.globaltenders.com/tenders-cuba.htm> és <http://www.tendersinfo.com/>.

Állami tendereket az alábbi weboldalon találhatunk:

<http://www.globaltenders.com/government-tenders-cuba.php>

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége Kubában

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Dr. Drexler András

E-mail: mission.hav@mfa.gov.hu

Nagykövetség címe: Calle G. No. 458.entre 19. y 21. Vedado, Havanna

Telefonszám: +53 7 833-3365, +53-7 833-3346

Fax: +53 7 833-3286

Web: <http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/CU/hu>

Külgazdasági attasé: Vass Géza

E-mail: geza.vass@mfa.gov.hu

A Kubai Köztársaság Nagykövetsége Magyarországon

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Julio César Cancio Ferrer

1121 Budapest, Normafa út 55/a.

Telefon/fax: (+36-1) 325-7290, 438-5950

Fax (+36) 325-7586

E- mail: consulcuba@embacuba.hu

Honlap: www.embacuba.hu

2. Beutazási feltételek

2001. október 1-jétől magyar állampolgár csak érvényes vízum vagy turistakártya (*Tarjeta de turista*) birtokában utazhat be Kubába. Vízumot a Kubai Köztársaság Budapesti Nagykövetségén lehet beszerezni, turistakártyát pedig ugyanott, valamint néhány utazási irodában. Néhány légitársaság (pl. Jetairfly, Air Canada) díjmentesen biztosít utasainak turistakártyát, érdemes erről a repülőjegy megvásárlása előtt informálódni. Vízumfelvételkor és beutazáskor a kubai hatóságok kérhetik a szálloda vagy magánszállás (*casa particular*) foglalásának igazolását. Üzleti útra csak ún. üzleti vízummal (*visa de negocio*) lehet kiutazni. Ennek hiányában a magyar üzletembert sehol nem engedik be a tárgyalásokra.

3. Egészségügyi helyzet

Magyarország és a Kubai Köztársaság között érvényben van a sürgősségi orvosi ellátások ingyenességére vonatkozó nemzetközi szerződés, de ez nem terjed ki a magyar állampolgárok teljes körű orvosi ellátására. Az orvosi ellátás költségei meglehetősen magasak és a kubai hatóságok megtiltják az ország elhagyását, amennyiben az utazó részéről kiegyenlítetlen tartozás áll fenn valamelyik gyógyintézetnél. 2010. május elsejétől a Kubába utazóknak kötelező az utas-egészségügyi biztosítás megkötése. A biztosítás megkötését belépéskor ellenőrizhetik, ekkor be kell mutatni a biztosítási kötvényt.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kuba#d>

4. Közbiztonság

A közbiztonság jó, karibi viszonylatban kitűnőnek mondható, ugyanakkor a Kubába utazó turistáknak értékeikre, úti okmányaikra fokozottan kell ügyelniük. Az elmúlt időszakban az Európai Unióból érkezett turisták sérelmére többször követtek el rablást, melynek során a személyes értékeiket (fényképezőgép, mobiltelefon, készpénz), valamint úti okmányaikat eltulajdonították. Pénzt csak bankokban és hivatalos pénzváltókban (CADECA) ajánlott váltani, az utcai pénzváltás veszélyes és tiltott. Turisták gyakran esnek áldozatul az utcai pénzváltók manipulációinak.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kuba#d>

5. Infrastruktúra, közlekedés

- Az ország egész területén hiányos a tömegközlekedési hálózat. Az ország egyik városában sincs metró, villamos, a buszközlekedés pedig városon belül és kívül sem megbízható, hivatalos menetrend nincs. A vonatközlekedéssel is hasonló problémák állnak fenn, a sok áramszünet és a mozdonyok műszaki állapota miatt a menetidő bizonytalan. A távolsági buszközlekedést a helyieknek az Astro, turistáknak (konvertibilis pesoért) a Viazul járatok biztosítják, Havannából indulnak egy-egy nagyobb városba, megyeszékhelyre és vissza.
- A havannai repülőtérrel célszerű taxival utazni a szállodába. A taxi ára a repülőtér – szálloda útvonalra kb. 20-25 CUC között mozog. Ajánlatos minden esetben ragaszkodni a taxióra bekapcsolásához, mely 1 CUC-ról indul. A kisebb méretű taxik közül a legolcsóbbak az úgynevezett „Panataxi”-k illetve a „Turistaxi”-k. Használatosak és közkedveltek a turisták körében a „bicitaxi”-k és a „cocotaxi”-k is. Személygépkocsit vagy motorkerékpárt a repülőtéren, Havannában és más városokban több egyéb helyen, illetve a szállodákban is lehet bérelni. A gépkocsik bérletét megelőzően célszerű meggyőződni arról, hogy milyen állapotban van a gépkocsi, minden tartozéka (pl. pótkerék, emelő, stb.) rendelkezésre áll-e, amit feltüntettek a szerződésen, a benzintartály mennyi benzint tartalmaz. (Az elvesztett pótkerékért 160-180 CUC-t kell fizetni.) A bérelt gépkocsiórt általában 200 CUC letétet kérnek, melyet a bérlet végén visszafizetnek, illetve a márka, a teljesítmény és a bérelt napok száma arányában kell a bérleti díjat fizetni.
- A szigetországban működő, gépjárműveket bérbeadó állami cégek olyan biztosítást köttetnek az ügyfelekkel, amely nem fedezi a gépjármű külső részein okozott károkat. Amennyiben a gépjárműről eltulajdonítják a visszapillantó tükröket, ablaktörlőket, lámpákat és irányjelzőket, azok teljes költségének megfizetését az ügyfelekre hárítják.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kuba#d>

6. Repülőterek

Nemzetközi repülőterek száma: 10 (Forrás: <http://www.airportcuba.net/>)

Repülőjáratok Budapestről: közvetlen járat nincs (Lufthansa: frankfurti átszállással, Air France: párizsi átszállással, SWISS Air: zürichi átszállással, KLM: amszterdami átszállással, stb.)

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- A Kubai Köztársaság bankrendszere 1960-tól állami irányítás alá került, majd 1990-ben Francisco Soberón pénzügyi szakértő reformintézkedéseinek köszönhetően a szigetországban újra lehetővé vált a kereskedelmi bankok tevékenysége. A megreformált bankrendszer legfontosabb intézménye 1998-ban a szervezetileg szintén modernizált Kubai Központi Bank lett, mely a Kubai Nemzeti Bank feladatait vette át Soberón vezetésével.

- Külföldi kereskedelmi bankok: Havin Bank Ltd., National Bank of Canada, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A., Banco Sabadell, Société Générale, Fransabank SAL, Republik Bank Ltd.

Forrás: http://www.bc.gob.cu/English/foreign_banks.asp

- Kubai kereskedelmi bankok: Banco Nacional de Cuba, Banco de Cr dito y Comercio, Banco Popular de Ahorro, Banco Exterior de Cuba, Banco Financiero Internacional S.A., Banco Internacional de Comercia S.A., Banco Metropolitano

Forrás: http://www.bc.gob.cu/English/commercial_banks.asp

- A bankfiókok hétfőtől péntekig 9:00-t l 15:00-ig tartanak nyitva.

- Kuba közterületein találunk bankautomat kat, ezek mellett számos helyen pénzváltó fiókok („Casas de Cambio – CADECA)  llnak rendelkezésre. Ez a helyzet azonban csak a nagyvárosokra jellemző, ezért a vidéki kisvárosokba történő utazás előtt érdemes róla meggyőződni, hogy helyben is találunk automatát, vagy készp nt – elsősorban eurót – kell magunkkal vinni. Az amerikai bankok által kibocsátott bankk rt kat sehol nem fogadják el (pl. AMEX, CITI, stb.) Az automaták többsége csak VISA k rt t fogad el (Mastercard-ot nem). Kiutazás előtt javasolt a bankot tájékoztatni, hogy a k rt t Kubában fogják használni, mivel több bank külön engedélyhez köti a kubai használatot.

Forrás: http://www.cubacurrency.com/atm_machines.html

- Kubai bankszámla nyitásához jelenleg 50 konvertibilis pez val (CUC), valamint érvényes  tlev llet vagy vízummal kell rendelkezni. Ez azonban a legtöbb kubai állampolgárnak nehézséget jelent, mivel a havi átlag kereset 15 CUC körül mozog. A mag nsz ml k engedélyezésével a külföldi devizautal sok előtt szeretnék megnyitni a kaput. A jelenlegi szabályozás a külföldi partnereknek kedvez, akik könnyebben el  tudják teremteni az 50 pez s kötelező számlanyitási összeget.

Forrás: <http://asesorialegal-amyos.blogspot.hu/2014/06/abrir-cuenta-bancaria-de-divisas-en-cuba.html>, http://www.betsime.disaic.cu/secciones/jur_nov_02.htm

További információk angol nyelven:

Scotiabank: <http://www.scotiabank.com/global/en/0,,5812,00.html>

Frommer's: <http://www.frommers.com/destinations/cuba/777910#sthash.NhgkbiFe.dpbs>

8. Egyéb

- A Kubai Köztársaság telefonos orsz gh v sz ma: 53. Havanna k rzs za: 7.

- A munkahét bankok esetében hétfőtől péntekig, közhivatalok esetében hétfőtől szombatig tart. A bankok rendszerint 9:00-t l 15:00-ig, a közhivatalok 7:30-t l 15 óráig vannak nyitva. A dolgozók számára a legtöbb esetben 12:30-t l egyórás ebédszünetet engedélyeznek. A

postahivatalok reggel 8:00-tól akár 22:00-ig is nyitva tarthatnak, hogy a napközben dolgozó hivatalnokok igényeit is ki tudják elégíteni.

- A hivatalos nyelv a spanyol, az angol nyelv használata kevésbé elterjedt. Célszerű spanyol nyelvű névjegykártyát készíttetni.

Forrás: <http://globerove.com/cuba/business-office-hours-in-cuba/239>

Kultúra

1. Vallás, vallási szokások

A Kubai Köztársaság vallási életében főként a keresztény és az afrikai vallási irányzatok dominálnak. A forradalom előtt a római katolikus egyház töltötte be a legmeghatározóbb szerepet, a társadalom 90%-a vallotta magát római katolikusnak. Jelenleg a lakosságnak körülbelül 40%-a vallja magát római katolikusnak, akik közül csupán a teljes népesség 10%-a gyakorolja rendszeresen vallását. A népesség kis része afrikai rítusokban hisz és a szanteriát gyakorolja.

Forrás, további hasznos információk:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/cuba/religion.htm>

2. Fontosabb ünnepek

A szigetország legtöbb nemzeti ünnepe az egyházi tradíciók mellett a Castro-féle forradalom fontosabb eseményeihez, valamint a munkásmozgalmi hagyományokhoz kapcsolódik.

- január 1.: a Forradalom Győzelmének Napja, Batista menekülésének évfordulója
- január 2.: a Fegyveres Erők Napja, a forradalom győzelmének alkalmából
- Nagypéntek: XVI. Benedek pápa kubai látogatásán elhangzott kérésére 2013 óta állami ünnep
- május 1.: a Munka Ünnepe
- július 25-27.: a Moncada-i Támadás Ünnepe (a forradalom kitörése)
- október 10.: a Függetlenségi Háború Kitörésének Ünnepe, 1868-ban ezen a napon kezdődött el a 10 éves háború, amely a spanyol gyarmati hatalom végét eredményezte
- december 25.: Karácsony

Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Public_holidays_in_Cuba,

http://www.travel-cuba.org/public_holidays.html

3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- A kubai üzleti etikett fontos követelménye a türelem, pl. a várakozást vagy a hosszúra nyúlt hivatali és üzleti ügyintézését illetően.
- Az üzleti kapcsolatok előkészítésekor első lépésként ajánlott a Kubai Kereskedelmi Kamara megfelelő részlegének és a tárgykörért felelős hivatalnokának a megkeresése.
- Az üzleti tárgyalás időpontját a találkozó előtt legalább egy héttel szokás egyeztetni.
- A kubai hivatalnokok az ügyfelektől és a partnerektől elvárják a pontosságot, ugyanakkor nem ritka az órákat is igénybe vevő várakoztatás. Közvetlenül a tárgyalás megkezdése

előtt udvarias gesztusnak minősül egy pár mondatos, személyes jellegű párbeszéd. Ilyen esetekben főként hétköznapi témákat, mint például a családi életet érdemes felvetni, mely Kubában nagy fontossággal bír.

- Az üzleti tárgyalásokon a külföldiekkel történő kommunikáció többnyire spanyolul zajlik, ezért tolmács alkalmazása ajánlott. A másik udvarias félbeszakítását nem zárja ki a helyi protokoll, azonban a vulgáris kifejezések használata és a szemkontaktus kerülése nagyfokú udvariatlanságnak minősül. A kubai tárgyalópartnerre kifejezetten jó benyomást gyakorol, ha a külföldi partner spanyol kifejezéseket is használ a kommunikáció során.
- A férfiak öltözéke esetében meg kell említeni, hogy csak a hosszú ujjú ing az elfogadott, ugyanakkor a magas hőmérsékletre tekintettel a nyakkendő és a zakó viselésétől el lehet tekinteni. Elegáns férfi felsőruházatnak minősül a „guayabera” elnevezésű rövid- vagy hosszú ujjú fehér ing. A női öltözködés esetében ajánlott a szolid és visszafogott öltözék viselete.
- Az étkezéssel egybekötött üzleti találkozók esetében a kubaiak az ebéddel egybekötött megbeszéléseket kedvelik a leginkább, ami akár két órát is igénybe vehet. Elterjedt szokás, hogy egy hölgy érkezése vagy távozása esetén az asztaltársaság férfi tagjai felállnak. Étkezéshez ajándékként lehet hozni szeszesitalt, de a drága márkákat jobb kerülni.
- Üzleti tárgyalások során a politikai témákat illik kerülni. A kubaiak általában hűségesek hazájukhoz, így a kritikát könnyen értelmezhetik az országukat ért inzultusnak, mely könnyen eredményezheti az üzlet megghiúsulását.
- Fényképek készítése előtt illik engedélyt kérni a vendéglátónktól vagy a házigazdától. Külön kihangsúlyozandó, hogy a hadsereg és a rendőrség tagjairól vagy a szigorúan őrzött területekről nem ajánlott fényképeket készíteni.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven:

http://www.ehow.com/about_5280006_cuban-business-etiquette.html

4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven

utazaselott.hu: <http://www.utazaselott.hu/utazas-kuba-kultura-futw-2.html>

cubafiesta.net: <http://www.cubafiesta.net/kuba-informaciok/kultura>

5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven

A kubai kultúráról: <http://www.everyculture.com/Cr-Ga/Cuba.html>

Üzleti etiketről: <https://caribbean1.knoji.com/negotiation-practices-and-etiquette-in-cuba/>,

http://www.ehow.com/about_5280006_cuban-business-etiquette.html

Szokásokról: <http://www.cuban-traditions.com/>

További információk, linkgyűjtemény

1. Általános információk

Wikipedia oldal magyar nyelven: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Kuba>

Wikipedia oldal angol nyelven: <http://en.wikipedia.org/wiki/Cuba>

Az ország turisztikai honlapja angol nyelven: <http://www.cubaweb.cu/>

CIA Factbook angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

A Világbank adatbázisa angol nyelven: <http://data.worldbank.org/country/cuba>

A Kubai Köztársaság központi statisztikai hivatala spanyol nyelven: <http://www.one.cu/>

Kormányzati portál: <http://www.cubagob.cu/>

A Kubai Köztársaság Külügyminisztériuma: <http://www.cubaminrex.cu/en>

2. Havanna

Havanna – információs oldal spanyolul: <http://www.gijon.es/page/3944-la-habana-cuba>

Lonely Planet online útikönyv: <http://www.lonelyplanet.com/cuba/havana>

Havanna tartomány: <http://www.hicuba.com/prov-ciudad-la-habana1.htm>

José Marti Nemzetközi repülőtér: <http://havana.airportcuba.net/>

3. Santiago de Cuba

Lonely Planet online útikönyv:

<http://www.lonelyplanet.com/cuba/eastern-cuba/santiago-de-cuba>

Santiago de Cuba tartomány: <http://www.hicuba.com/prov-santiago-cuba.php>

4. Zapata-félsziget

Turisztikai információk:

<http://www.footprintravelguides.com/latin-america/cuba/matanzas/zapata-peninsula-and-bay-of-pigs/>

Turisztikai információk spanyolul: <http://www.monografias.com/trabajos94/turismo-naturaleza-peninsula-zapata/turismo-naturaleza-peninsula-zapata.shtml>

5. Angol nyelvű napilapok

Granma: <http://www.granma.cu/idiomas/ingles/index.html>

The Cuban Nation: <http://www.thecubannation.com/>

Havanna Journal: <http://havanajournal.com/>

6. Repterek, légitársaságok

Havanna, José Marti Nemzetközi repülőtér: <http://havana.airportcuba.net/>

Santiago de Cuba, Antonio Macoa Nemzetközi repülőtér:

<http://santiagodecuba.airportcuba.net/>

CubaJet: <http://www.cubajet.com/>

AirFrance:

<https://www.airfrance.hu/cgi-bin/AF/HU/hu/common/nyitoldal/jaratok/repulojegy.do>

SWISSAir: http://www.swissair.com/index_en.html

KLM: <http://www.klm.com/home/cu/en>

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Írta: Cseke Bence

Közreműködtek:

Alberti Éva
Bárdits Anna
Hajdu Miklós
Makó Ágnes
Révész Erika
Tóth István János
Varga Anita
Verba Zoltán

Projektvezető:

Makó Ágnes (vezető kutató, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

Kézirat lezárva: 2015. február

**Az országprofil Pálmay Flóra, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság
2016 júniusában frissítette.**

Projekt: ORSZÁGPROFIL_2014

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

E-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>